

עמ"ת 35358/10/20 - אריק בן יאיר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 35358-10-20 בן יאיר(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט ניצן סילמן
עוררים	אריק בן יאיר (עציר)
נגד	
משיבים	מדינת ישראל

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בעכו (כב' השופט הבכיר יעקב בכר) בתיק מ"ת 51692-06-20 מיום 19.10.20.
2. בקליפת האגוז- מדובר בעורר אשר הוגש כנגדו כתב אישום בעבירות של התפרצות, גניבה והסגת גבול. בד בבד הוגשה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים.
3. מסגרת ניהול ההליך, הועבר העורר להליכי גמילה תחילה באישפוזית טמרה ("תמר"), ולאחר מכן במלכישוע.
4. ביום 12/10/20 עקב מצבו הנפשי של העורר (להבנתי), הוחלט להפסיק שהייתו במלכישוע.
5. לאור הפסקה זו הועבר העורר לבית אשתו ששימשה ערבה מגבה.
6. הן שירות המבחן והן ב"כ העורר, הודיעו לבית המשפט על הפסקת שהיית העורר בחלופה, וביקשו לקיים דיון דחוף. שירות המבחן ביסס המלצתו על התרשמות פסיכיאטר שטיפל בעורר, אשר המליץ לשלבו בטיפול **בקהילה**.
7. עקב תקלה, ככל הנראה, רק ביום 18/10/20 נדונה הבקשה (יוזכרו סגרים והארכת פגרה); בית המשפט קמא ראה לקבוע דיון מיידי. ביום 19/10/20 התקיים דיון.
8. מהלך הדיון הבהיר ב"כ העורר את קשייו הנפשיים של העורר, וביקש לאפשר לו לשהות בחלופה בבית אשת העורר, בו שהה עובר לדיון.
9. אגב דיון, טענה המשיבה כי לאור קריסת החלופה, מבקשת המאשימה להורות על מעצר העורר; ב"כ העורר טען כי בהעדר בקשה בכתב, כאמור בסעיף 56 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), אין סמכות לבית המשפט קמא להורות על מעצר העורר.
10. סופו של יום הורה בית המשפט קמא על מעצר העורר עד תום ההליכים; החלטה זו היא שביסוד הערר.
11. קיימים שני מישורים לדיון בערר- מישור הסמכות ומישור הפעלת שיקול הדעת.

12. השאלה הראשונה, האם בידי בית המשפט קמא להורות על מעצר העורר בהעדר בקשה בכתב ונוכח הפגם; אם התשובה לכך חיובית- תקום השאלה השניה, האם הופעלה הסמכות במתחם שיקול הדעת המוקנה.
13. אשר לשאלת הראשונה- סבורני כי גם בהעדר בקשה בכתב, בנסיבות שנוצרו, קיימת סמכות מעצר.
14. ראשית- מקום בו חלופה "קורסת", בין מטעמו של נאשם ובין שלא (למשל החלטת מפקחים), קריסת החלופה לעצמה מקפלת 'עיון חוזר', שהרי תנאי השחרור שנקבעו אינם קיימים עוד, ובהיעדרם לכאורה יש לחזור למשבצת שהיתה עובר למציאת החלופה- משבצת המעצר. על כן העובדה כי החלופה אינה קיימת עוד מקפלת בהכרח סיכון של מעצר.
15. שנית, הפסיקה- סוגיה דומה נדונה בבש"פ 678/05 **צרפתי נ' מ"י**- בית המשפט העליון מציין כי אכן בקשה לעיון חוזר צריכה להיות מוגשת בכתב, לאור הוראות החוק, מתוך התייחסות לזכויות הדיוניות. אך לאור סיפא סעיף 56 לחוק, ולאור העובדה כי הנאשם היה מודע לנסיבות שהביאו להשמעת טיעון בדבר מעצרו, אין מקום להתערבות. אגב, יצוין כי הנאשם בפרשת צרפתי היה משוחרר תקופה, טרם מעצרו, מבלי שביצע עבירות; גם דבר זה לא היטה הכף.
16. במקרה בפנינו- מדובר בנאשם אשר הורשע, ואשר ללא ספק היה מודע לנסיבות שהביאו להעלאת הבקשה (שהרי הוא עתר לקיום הדיון), ולאור שמהלך הדיון הושמעו טענות לגוף הדברים, ניתן לקבוע כי חל דין דומה, וכי קיימת סמכות להורות על מעצר, גם בהיעדר בקשה.
17. גישה דומה ננקטה גם בבש"פ 6836/20 **שני כהן נ' מ"י** (שם לא הוגשה הודעה ערר כתובה); באי הגשת הודעת הערר הכתובה לא היה כדי להביא לעקירת החלטת מעצר מתוכן ולקבוע כי זו ניתנה בהיעדר סמכות; עוד יצוין כי חלק משיקולי המעצר היו רקע פסיכיאטרי של העוררת שם, אשר הותירו רושם מגביר סיכון.
18. שוב, במקרה בפנינו, העדר ההודעה הכתובה, בצד רקע נפשי, מביאים לגזירה דומה- הסמכות קיימת.
19. אפנה גם לעמ"ת 64867-11-18 ועמ"ת 54402-05-16 אשר הובאו ע"י המשיבה-המאשימה.
20. שלישית- הגישה העקרונית לגבי 'פגמי מעצר' בשנים האחרונות, הנה כי מקום בו הפגם אינו מעקר זכויות נאשם, ובר תיקון, יש להתחשב בו אך אין בפגם להביא לבטלות המעצר; השווה למשל לעניין זה בש"פ 8077/16 **פלוגי נ' מ"י**.
21. משמצאתי כי הסמכות העקרונית קיימת, נשאלת השאלה אם ראוי היה להפעילה; לטעמי, טוב היה עושה בית המשפט קמא, לו היה מורה למאשימה להגיש בקשה מסודרת, וקובע דיון קרוב, בין אגב מעצר ארעי ובין שלא (בהתאם לשיקול הדעת).
22. כמו כן ראוי היה לאפשר טיעון בו ההגנה היתה נערכת מראש- כלומר, שהמאשימה תגיש הטיעון, לרבות בקשת המעצר, וההגנה תתייחס לטיעון זה, ולא לטיעון שהועלה רק מהלך הדיון. על כן באופן טבעי, גם מקום בו נעשה שימוש בסמכות המעצר, מוטב היה להורות על מעצר עד החלטה אחרת, ולאפשר טיעון.
23. עם זאת, גם במקרה דנן, בו הורה בית המשפט קמא על מעצר העורר עד תום ההליכים, איני רואה להתערב;

הטעם לכך כי חרף הקביעה, הותיר בית המשפט קמא פתח לשכנעו להעדיף חלופה, למצער מעצר באיזוק, ואף הליכי טיפול.

24. אבהיר- אשר לשאלת המעצר, חרף שהיית העורר תקופת מה בבית אשתו, מצא בית המשפט קמא כי אין בכך להטות הכף.

25. עיינתי בחור הסרוק בתיק; תסקיר המעצר הראשון מלמד כי מדובר בעורר אשר שירות המבחן העריך כי נשקפת ממנו מסוכנות גבוהה, **לרבות להפרת תנאים**; מדובר בעורר הסובל מהתמכרות, כגורם מגביר סיכון, ובעל בעיות נפשיות (השווה לעיל); לעורר עבר מכביד לרבות באלימות זוגית (לעניין הפיקוח); בנסיבות אלו, העדפת המעצר לעצמה, מובנת.

26. אזכיר כי למעשה לא נבחנה ע"י גורמי מקצוע אפשרות שהיית העורר בחלופה ממש (או מעצר באיזוק) שאינה במסגרת קהילה טיפולית, וגם מטעם זה היה קושי לקבל חלופה ולו לתקופה זמנית.

27. אשר לשאלת ההתנהלות- חרף השימוש בביטוי- "עד תום ההליכים", בפועל בית המשפט קמא לא סתם הגולל- בית המשפט קמא הפנה לתסקיר משלים, לטווח/מועד קרוב יחסית, מתוך שסבר כי יכול ותמצא חלופה אחרת (בין טיפולית ובין אחרת); יוצא כי גם אם נפל פגם בהתנהלות עד הלום, נוכח העדר בקשה מסודרת, בהכרח נשמרות לעורר טענותיו, ונוכח העבר, נסיבות קריסת החלופה, מאפייני האישיות, ומשלא נסתם הגולל על אפשרות מציאת חלופה, אין מקום להתערבות.

28. עם זאת על מנת לאפשר הטיעון בצורה הוגנת- תגיש המאשימה בקשה מסודרת תוך 4 ימים, בה תשטח טיעוניה **להמשך** המעצר או שאלת החלופה הטיפולית; בית המשפט קמא יקבע דיון לאחר המועד החזוי לקבלת התסקיר, וחזקה כי ישמע הטענות בלב פתוח ונפש חפצה, ויביא בחשבון גם שהיית העורר בבית אשתו, העורר, בתקופת הביניים, ללא ביצוע עבירה או סיכון.

29. הערר כאמור, נדחה.

ניתנה היום, ב' חשוון תשפ"א, 20 אוקטובר 2020, בהעדר הצדדים.